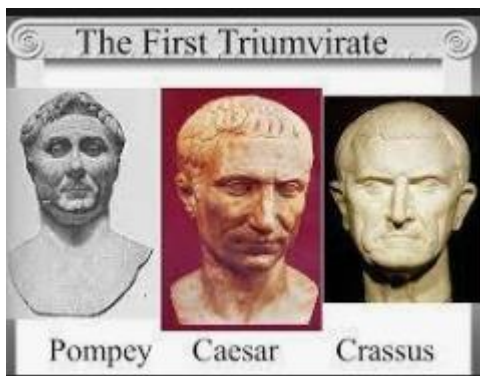
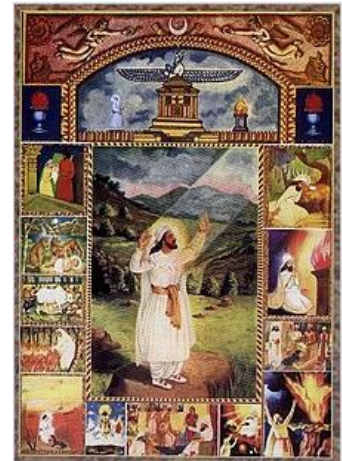

1. Zarathuštra (vanakreeka keeles Ζωροάστρης Zōroastrēs) oli vanairaani prohvet, zoroastrismi rajaja. Teda peetakse zoroafristliku põhiteksti Avesta vanima osa autoriks. Zoroafristlik ikonograafia kujutab Zarathustrat pika habeme ja valge rõivastusega .

Kindlasti teile tuttav meloodia: Richard Strauss - Also sprach Zarathustra op. 30 | Cristian Măcelaru | WDR Sinfonieorchester . Kes on R.Straussi inspiratsiooniallikaks oleva teose “Nõnda kõneles Zarathustra” teksti autor? Vihjeks veel tuntuim tsitaat raamatust: “Ma õpetan teile üliinimest!”.

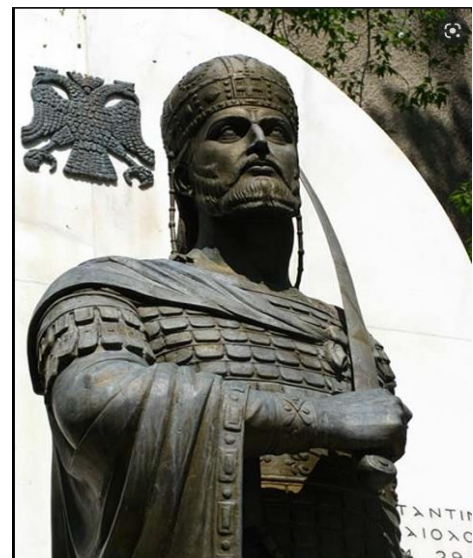
https://www.youtube.com/watch?v=_yL2ekO1DNw

kuni 5.31

2. Triumviraat (ladina triumvirātus; tria 'kolm' + vir 'mees') on kolme isiku poliitiline liit, kellel on sageli ühised huvid. Antiik-Rooma esimese triumviraadi sõlmsid Lõuna-Hispaania asehaldur Gaius Julius Caesar, väejuht Gnaeus Pompeius Magnus ja optimaat Marcus Licinius Crassus (59eKr-53eKr). Kes eelmainitud kolmest mehest on ajalukku läinud Spartacuse ülestõusu mahasurujana?

3. Osmanide sultan Mehmed II vallutas 1453.aastal Konstantinoopoli tänu oma aja kohta ülisuurtele kahuritele, mis purustasid senini püsinud müürid. **Küsin nende suurtükkide valmistaja nime!** Vihjeks lisan, et ta oli ungarlane.

4. Kuramaa ja Zemgale Hertsogiriik (ladina keeles Ducatus Curlandiae et Semigalliae) oli riik praeguse Läti alal Daugavast lõunas. 17.sajandil oli tal üks suuremaid laevastikke Euroopas ja sellest tulenevalt ka kaks kolooniat. **Nimetage Balti riigi 2 kolooniat!** Vihjeks: üks neist asus Aafrikas Eesti KOV-i nime meenutava jõe suudmes ja teine oli saar Kariibi meres Väike-Antillides, kajastub tänapäevase riigi nime teises pooles. Kahe koloonia nimetamine annab – 2p, ühe koloonia teadmine – 1p.

5. Kas teate, mida tähendab vietnami keeles “không biết” või sama gaeli keeles “Níl fhios agam”?

6. Näete/kuulete lõiku kultusseriaali “Troonide mäng” 7.hooaja 1.episoodist “Draakonikalju”. Üks Lannisteride sõdalane nimega Eddie alguses laulab ja hiljem istub kaadris kesksel kohal Arya Starki kõrval. **Kes esitab Lannisteride laulu Hands of Gold?**

<https://www.youtube.com/watch?v=r9OoIQUTPaQ>

7. Suurbritannia ja Venemaa vahel sõlmiti just täna 26.mail 143 aastat tagasi leping, mis pani aluse ühele riigile tänapäevases mõttes. **Mis riik moodustati aastal 1879?** Vihjeks Vitali Solomini kehastatud tegelaskuju.

A post-war Little Boy model

Replica of the original Fat Man bomb

8. “Little Boy” oli 6.augustil 1945.aastal Hiroshimale visatud aatompommi koodnimetus. Väikemehes lõhustati tuumkütuseks olnud uraan-235 . 9.augustil 1945 heideti teine tummapomm koodnimega

“Fat Man” Nagasakile. **Nimetage keemiline element aatomnubriga 94, mille isotoopi ....- 239 kasutati teises tuumapommis?**

9. Kui tavalises aatompommis vabaneb energia raskete aatomituumade lõhustumisel, siis vesinikpommis toimub termotuumasüntees – vesiniku ja liitiumi aatomid ühinevad. Sünteesireaktsiooni saamiseks on vaja ülikõrget temperatuuri ja aine ülisuurt kontsentratsiooni Selleks, et eelmainitud tingimusi täita on vaja katalüsaatorit. **Mida kasutatakse vesinikpommi “päästikuna”?**

Võimsaima vesinikpommi Tsar Bomba plahvatus

10. Eelmise aasta suvel avati **Oudezijds Achterburgwali kanalil Kesk-Amsterdamis** 4.5 tonni kaaluv ja 12 m pikk roostevabast terasest sild. Üle tosina anduri jälgivad pinget, liikumist, vibratsioone ja temperatuuri kogu silla struktuuris, mis võivad toimuda, kui inimesed seda kasutavad ning kui ilm muutub. **Mille poolest on see sild eriline?**

Ka kuninganna Maxima oli silla avamispeol kohal

11. Georg Ots aastast 1959 ühe maailmakuulsaima aariaga. **Helilooja ja ooper!?** Täisvastus – 2p ja poole rehkenduse eest saab 1p.

https://www.youtube.com/watch?v=s0jEh62e_AE

12. Ja nüüd üks eelmisest küsimuses kõlanud aariast mitte vähem kuulus duett "Là ci darem la mano". Luciano Pavarotti, Sheryl Crow, Orchestra Filarmonica Di Torino, Marco Armiliato. **Taas helilooja ja ooper!?** Täisvastus – 2p ja poole rehkenduse eest saab ikka 1p.

<https://www.youtube.com/watch?v=o5QOCUbsZvQ>

13. Saksamaal ilmunud ajakirja *Сурма* 1950.aasta augusti-oktoobri numbrites ilmus artiklitesari "Kolmas maailmasõda ja vabadusvõitlus", kust muuhulgast üks tsitaat: "On olemas vaid üks Venemaa – imperialistlik – ja nõnda jääb seniks, kuni vene imperialism pole tühistatud, purustatud ning vene rahvas pole sellest tervenendud teadmise läbi, et tema imperialism toob talle endale enim kahju: ohvreid, kannatusi ja langust. Selleni on veel pikk tee: praegu on vene rahvas lõõmavast imperialismist läbi imbinud rohkem kui kunagi varem." On möödunud 72 aastat ja midagi ei ole muutunud! **Kelle artikkel, tsitaat ja pilt?**

14. Kollektiivse Julgeolekulepingu Organisatsioon (ODKP = Venemaa, Valgevene, Armeenia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan) tähistas hiljuti oma asutamise 30.juubelit. Lisaks ODKP kuuetele täisliikmele on prorašistlikul kooslusel ka üks riik vaotlejaliikme staatuses. Nimetage

ODKP vaotlejaliige!

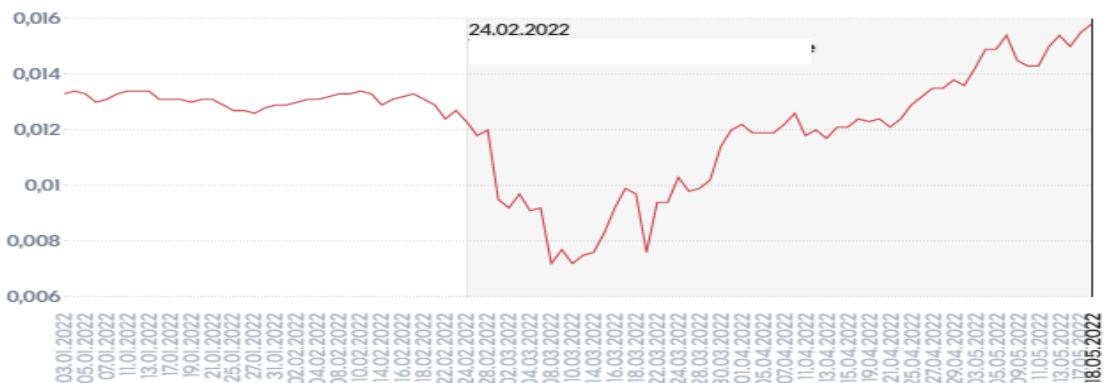
15. Missuguse riigi president Zoran Milanovic soovib, et tema riik järgiks Türgi presidendi Recep Tayyip Erdoğan eeskujuga, püüdes takistada Rootsi ja Soome liitumist NATOga?

16. Kuulete muusikat **Pink Floyd - Oakland Alameda Coliseum (1977/05/09)** haruldases live-kontserdilt. Muusikat illustreerima on valitud maal “Valge emisa poegadega”, mis asub Georgia Riiklikus Muuseumis. **Nimetage kunstnik!**
<https://www.youtube.com/watch?v=DosQVZbySY0>
05 - Pigs (Three different ones) al.35:00 kuni 40.00

17. Mis valuuta maailmas on 24.veebrauaril 2022 alanud sõja algusest teinud suurima tõusu dollari suhtes, suisa 25%?

18. Sõjaline koodsõna Грyз 200/Cargo 200 esmamainimine pole teada, välja arvatud see, et see võeti kasutusele 1980.aastate keskel Nõukogude-Afganistani sõja ajal. Termini päritolu peamine teooria on NSVL Kaitseministeeriumi korraldus nr.200 (08.10.1984), mis määras surnud sõduri keha õhustranspordi maksimumkaaluks 200kg. Koodsõnaga Грyз 300/Cargo 300 tähistatakse haavatut. Mida aga tähistatakse eufemismiga Грyз 100/Cargo 100?

19. Lendlauset 1965.aasta Leonid Gadaï filmist “Nado, Fedja, Nado!” on sõja kontekstis täiendatud täppispommitamise ajal õudusega, et “NATO, Fedja, NATO!” **Nimetage film!**

20. „Just minu mõte,” kiidab Lible takka. „Putin on nagu see sääsk siin: ainus, milleks ta kõlbab, on laiaks löömine. Tema, raibe, mõtleb ainult sellest, kuidas saaks sinu verd imeda. Aga paned talle plaksu ära ja vaat siis on korras!” **Teksti autor?**

21. Tuntuima kivipalluri ees- ja perekonnanimi? Täisvastus – 2p ja poole rehkenduse eest saab ikka 1p.

<https://www.youtube.com/watch?v=QBQJJJDapy0>

22. Perekonnanimi !?

Juuso

Sakari

Hannu

23. Raskekaalupoksija nimega Igor Vössotski on sündinud 1953. aastal Magadanis väljasaadetud eestlanna Meeta Suve ja Jakov Vössotski pojana. See eesti ema poeg on kaks korda nokauteerinud

mitmekordset olümpiavõitjat ja raskekaalu poksilegendi kuubalast Teófilo Stevensoni. Kellega poksis Igor demonstratsioonemistel 1978.aastal Moskvast?

24. Hiljuti üritas maratoonar Tiidrek Nurme alistada Eesti vanimat kergetõustikurekordit, 1960. aastast Lembit Virkusele kuuluvat tippmarki 19 887 meetrit, ent jäi sellest 403 meetri kaugusele. Nimetage spordiala!

25. Iluvõimleja Janika Mölderit kutsuti omal ajal miskipärast hüüdnimega Слон / Elevant. Keda kutsutakse aga rahvusvahelises sotsiaalmeedias hüüdnimega Giant-Killer / Hüglastetapja?

26. Emadepäeva kontsert, 08.05.2011 laul *Emä süda*. Esitaja, helilooja ja sõnade autor!? 3 õiget – 2p ja 2 õiget 1p.

**<https://www.youtube.com/watch?v=rh9DWjTgEFE>
al. 25sek**

27. Võrdnimi on toponüüm, kus kohaliku nime kõrval kasutatakse piirkonna iseloomustamiseks mõne üldtuntud välismaise paiga või isegi riigi (maa) nime. Võrreldavaid paiku ühendab teatud omadus, mis nn emapaiga puhul on kujunenud üldtuntud stereotüüpseks jooneks. Seetõttu on mõnest maailma kohanimest saanud otsekui märk, millega sobib teisigi paiku kaunistada. Miks kutsuti Võhma linna alates 1929.aastast Eesti Chigagoks?

28. Tõeline mammu-tsitaaat: *“Ukraina pöördumine idast läände on meie aja kõige suurem geopoliitiline nihe Euroopas. See toimub igal alal: majanduses, inimestevahelistes kontaktides, kiriku kuuluvuses.”* Nii on öelnud Euroopa Liidu suursaadik Ukrainas. **Kes?**

29. Lennart Meri 1993.aastal ütles Narvas järgmise lause: *“Ma ei suuda aru saada, miks peaks ühe süfiliitiku kuju jätkuvalt ilmestama ühe linna peaväljakut?”* **Kus aastal 2022 varjab ennast presidenti ärritanud suguhaige mehe kuju?**

30. Kristiina Ojuland püüdis 2014.aastal luua Ühtse Eesti-nimelist parteid. Initsiatiiv takerdus teatri NO99 vastuseisu – nimi sarnasus nende projektiga “Ühtse Eesti suurkogu”. Valurahaks pakkusid teatraalid 1960.aastal ilmunud N.Nossovi lasteraamatu ja nende 2007.aasta minimanistliku lavastuse pealkirja. **Nimetage soovitatud nimi Ojulandi parteile?**

31. Eelmisel nädalal Nursipalu harjutusväljal toimetasid 22. jalaväepataljoni reservväelased ja jäädvustasid selle ka omanäolises muusikavideos. Millist “muusikainstrumenti” kasutati?
<https://www.youtube.com/watch?v=WT6vmG5MWVc>

32. Meediasse tilkunud info kohaselt püstitati uus auto hinna maailmarekord – 1955. aasta eriversiooni (Uhlenhauti kupee) eest maksti kinnisel kümne osalejaga oksjonil 135 miljonit eurot. Oksjonil osalejate nimed on saladus, kuid maailma kalleima auto ostja pidi olema tuntud kollektsionäär ja autotööstuse tegelane. Ostu-müügileping oleval sisaldanud ka keeldu auto edasimüümise kohta. Võrdluseks – 135 miljoni euroga oleks võimalik osta 587 küsitava autotootja kalleim seeriamudelit (a' 230 000€). Nimetage autotootja!?

33. Just täna võib tähistada Antoine van Leeuwenhoeki ehitatud seadme 343. loomisaastat. Missuguse seadme hollandlane aastal 1676, 26.mail konstrueeris?

34. Häkkerite võrgustik .....kuulutas venemeelsele .....kübersõja. Kes sõdivad e täida lüngad!?

35. Vene valitsuse uudistekanal RIA Novosti avaldas 24/04/2022 loo kohaliku majandusteadlase Aleksei Jelsukoviga. Mehel oli idee: kirja- ja tualettpaberit saab ka toota toorainest, mille varusid on Jelsukovi hinnangul Venemaal lõputud. Ka Põhja-Eestis on küsitavat piisavalt. Paber oleks hea: seda ei peaks valgendama, see oleks keskkonnasõbralik jne. Venemaal on paberikriis. Tavalise paberilehe väärtus on kordades kõrgem kui rubla ja tihtilugu paberit lihtsalt ei ole saada. Mis oleks siis parim paberitootmise tooraine sm.Jelsukovi hinnangul?

36. Küsitava jõe pikkus on 77 km, Eesti baaskaart annab pikkuseks 72.5 km. Ametlikult kinnitati jõe tänapäevane nimi alles aastal 1927. Arhailine jõe rööpnimi *Alukse* on tavakäibest täielikult kadunud. **Millisest jõest on jutt?**

37. Austraalia Queenslandi osariigis tuvastati DNA proovide abil, et viimati 25 aastat tagasi nähtud Irwini kilpkonnad elavad seal mitmel pool edasi. Neil kilpkonnadel on hingamise füsioloogiline erinevus kõigist teistest kilpkonnadest. **Milline?**

38. Mullused üksikleiud üle Eesti näitavad, et paraku on end püsivamalt sisse seadmas järjekordne võõrliik, kel on lisaks muule ebameeldivale kombeks külmal ajal suurema kambaga eluruumidesse tungida. **Samas on kurioosel kombel tegemist ühe kõige raskemini äratuntava putukate mardikaliste seltsi omanimelise sugukonda kuuluva liigiga – selle liigi valmikute kattetiibade muster võib varieeruda kollasest-punasest-oranžikast-pruunikast kuni mustani välja ja iseloomulikud täpid võivad olla nii musta (juhul kui tiibade põhivärv ei ole must) kui punast värvi (kui tiibade põhivärv on must). Tuppatickujatest eksootide sugukond?**

39. Koonusküsimus I vihje 3 punkti

Näete juuresoleval pildil Deutsche Bank'i kaksiktorne Frankfurdi ärikvartalis. Tornid valmisid 1984.aastal, 38 ja 40 korruselistel pangahoonetel on kõrgust 155 meetrit. **Tornidel on ka omad loogiliselt seotud nimed – nende mõlema teadmise eest on võimalik saada 3 punkti!**

39. Koonusküsimus II vihje 2 punkti

Üks elupõline firma pearaamatupidaja iga päev tööle tulles keeras võtmega oma sahtli lukust lahti ja luges seal olevat paberit. Alles pensionile minnes avaldas ta kaastöötajatele paberi sisu. Paberil oli ainult üks lause: “..... on vasakul ja .....paremal!” Täida lüngad!

39. Koonusküsimus III vihje 1 punkt

Raamatupidamises on igal kontol 2 poolt: vasakpoolsesse kantakse kõik kulud ja parempoolsesse vastavalt kõik tulud. **Mis nime kannavad kontode vasak ja parem pool?**

40. Koonusküsimus

I vihje

3 punkti

Paarkümmend aastat pärast Teist maailmasõda olid inimsilmad tunnistajaks veel ühele brutaalsele sõjale, mille mõju inimese enesetajule on olnud murranguline. Tõsi, eslotsa ainult erialaspetsialistide hulgas ja mitte ainupõhjustajana. Õhtumaalase kollektiivsesse teadvusesse imbub selle mõju aga siiani visalt ja vaevaliselt. See ajavahemikku 29. jaanuar 1974 kuni 5. juuni 1978 dateeritud sõda on tuntud Gombe nelja-aastase sõjana. Seda barbaarset ja verist kodusõda vaatles ja dokumenteeris Jane Goodall. Kes olid sõdivateks poolteks?

40. Koonusküsimus

II vihje

2 punkti

Gombe sõda virutas jalaga müüdile «õilsast metslasest», virutas allapoole metslast ja jalaga, millel on põial. Sõda toimus Tansaania. Nähtu muserdas Goodalli tõsiselt ning ta pidi aastaid seda kontseptuaalselt seedima. Miks oli üks kodusõda nii traumeeriv vaatepilt? Aga just seepärast, et . sealt hakkas paljastuma häiriv tõsiasi, et sõda pole pelgalt inimesele omane kultuuripahe, vaid selle juured on palju sügavamal. Kes sõdisid?

40. Koonusküsimus

III vihje

1 punkt

Kas me ei kohta praegugi, Ukraina ründamise tülgestavamate episoodide tunnistamisel väljendit, et «loomad nii ei käitu»? Goodall oli aga tunnistajaks süsteemsele, kavandatud ja aastaid kestnud vennatapusõjale, mille hulka kuulusid ka koordineeritud varitsemine ja eriti piinarikas tapmine. Gombe sõda oli kõike muud kui lihtsalt «loomulik konkurents ressursidele». Jane Goodall . üks parimad primatolooge läbi aegade. Nimetage sõdijad?

Planet Earth - BBC wildlife

<https://www.youtube.com/watch?v=a7XuXi3mqYM>